

**УХВАЛА
ДРУГОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Коломійця Володимира Івановича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини четвертої статті 12 Закону України „Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту“

Київ
13 липня 2023 року
№ 116-2(П)/2023

Справа № 3-110/2023(206/23)

Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України у складі:

Лемак Василь Васильович (голова засідання),
Головатий Сергій Петрович (доповідач),
Юровська Галина Валентинівна,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Коломійця Володимира Івановича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини четвертої статті 12 Закону України „Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту“ від 22 жовтня 1993 року № 3551–ХІІ (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 45, ст. 425) зі змінами.

Заслухавши суддю-доповідача Головатого С.П. та дослідивши матеріали справи, Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а:

1. Коломієць Володимир Іванович як суб'єкт права на конституційну скаргу (далі – Заявник) звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням визнати такою, що не відповідає Конституції України (є неконституційною),

частину четверту статті 12 Закону України „Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту“ від 22 жовтня 1993 року № 3551– XII зі змінами (далі – Закон № 3551), згідно з якою „учасникам бойових дій пенсії або щомісячне довічне грошове утримання чи державна соціальна допомога, що виплачується замість пенсії, підвищуються в розмірі 25 процентів прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність“.

На думку Заявника, оспорюваний припис Закону № 3551 не відповідає частині першій статті 8, частині п'ятій статті 17, частині третій статті 22, частинам першій, другій статті 46, частині першій статті 58 Конституції України.

Обґрунтовуючи свою позицію щодо неконституційності частини четвертої статті 12 Закону № 3551, Заявник посилається на приписи Конституції України, Закону № 3551, Закону України «Про внесення змін до Закону України „Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту“» від 5 жовтня 2005 року № 2939–IV (далі – Закон № 2939), на рішення Конституційного Суду України та судові рішення в його справі.

2. Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї документів та матеріалів впливає таке.

2.1. Заявник з 25 лютого 2005 року перебуває на обліку в Головному управлінні Пенсійного фонду України в Житомирській області (далі – Управління ПФУ) та до 23 травня 2019 року отримував пенсію як учасник бойових дій.

Коростенський міськрайонний суд Житомирської області постановою від 4 квітня 2007 року зобов'язав Коростенське міське управління Пенсійного фонду України здійснити з 25 лютого 2005 року перерахунок призначеної Заявникові пенсії як учаснику бойових дій відповідно до статті 12 Закону № 3551 у редакції, чинній на час призначення Заявникові пенсії, а саме її частини четвертої, згідно з якою „учасникам бойових дій пенсії або щомісячне довічне грошове утримання чи державна соціальна допомога, що виплачується замість

пенсії, підвищуються в розмірі 150 процентів мінімальної пенсії за віком“, та виплатити неотриману різницю пенсії.

2.2. Управління ПФУ в квітні 2011 року здійснило перерахунок призначеної Заявникові пенсії відповідно до частини четвертої статті 12 Закону № 3551 із застосуванням відсотку підвищення розміру пенсії – 25 процентів прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність.

Заявник, вважаючи, що Управління ПФУ протиправно припинило виконувати постанову Коростенського міськрайонного суду Житомирської області від 4 квітня 2007 року та виплачувати пенсію у призначеному судом розмірі, звернувся до Управління забезпечення примусового виконання рішень у Житомирській області Центрально-Західного міжрегіонального управління Міністерства юстиції (місто Хмельницький) (далі – Управління) із заявою про виконання рішення суду відповідно до Порядку погашення заборгованості за рішеннями суду, виконання яких гарантується державою, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 3 вересня 2014 року № 440 зі змінами (далі – Порядок).

Управління під час здійснення контролю за виконанням судового рішення встановило, що на підставі постанови Коростенського міськрайонного суду Житомирської області від 4 квітня 2007 року нараховано та виплачено Заявникові кошти в розмірі 29 412,95 грн у жовтні 2009 року.

Згідно з пунктом 11 Порядку Управління повернуло до Коростенського міськрайонного суду Житомирської області зазначену постанову як таку, що виконана в повному обсязі.

2.3. Заявник оскаржив судовим порядком дії Управління з повернення Коростенському міськрайонному суду Житомирської області його постанови від 4 квітня 2007 року і просив суд: визнати дії Управління протиправними; зобов'язати Управління внести дані про постанову Коростенського міськрайонного суду Житомирської області від 4 квітня 2007 року до Реєстру

рішень, виконання яких гарантується державою, як невиконану; визнати протиправною бездіяльність Управління щодо невжиття визначених законодавством заходів для виконання постанови Коростенського міськрайонного суду Житомирської області від 4 квітня 2007 року; зобов'язати Управління вжити визначені законодавством заходи для виконання постанови Коростенського міськрайонного суду Житомирської області від 4 квітня 2007 року.

Житомирський окружний адміністративний суд рішенням від 15 червня 2022 року відмовив у задоволенні адміністративного позову Заявника, указавши, що постанова Коростенського міськрайонного суду Житомирської області від 4 квітня 2007 року виконана пенсійним органом у повному обсязі, Управління здійснило заходи щодо контролю виконання судового рішення та правомірно повернуло судові рішення до Коростенського міськрайонного суду Житомирської області.

Сьомий апеляційний адміністративний суд постановою від 27 вересня 2022 року, яка касаційному оскарженню не підлягає, апеляційну скаргу Заявника залишив без задоволення, а рішення Житомирського окружного адміністративного суду від 15 червня 2022 року – без змін.

Водночас суди першої та апеляційної інстанцій указали, що Управління ПФУ з 1 квітня 2011 року здійснило перерахунок призначеної Заявникові пенсії з використанням відсотку підвищення розміру пенсії – 25 процентів прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, що його було встановлено чинною на той час редакцією частини четвертої статті 12 Закону № 3551 (яка не зазнала змін на час розгляду справи). Ці суди так само зазначили у своїх рішеннях, що у випадку незгоди з таким перерахунком Заявник має право звернутися до суду із позовом про оскарження дій пенсійного органу, що означатиме виникнення нового спору між Заявником та пенсійним органом, який не є можливим у межах розгляду питання щодо правомірності дій Управління, пов'язаних із виконанням постанови Коростенського міськрайонного суду Житомирської області від 4 квітня 2007 року.

2.4. Заявник твердить, що зміни, внесені Законом № 2939 до частини четвертої статті 12 Закону № 3551, якими розмір підвищення пенсії змінено з 150 процентів мінімальної пенсії за віком на 25 процентів прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, спричинили „порушення принципу верховенства права і принципу найвищої юридичної сили, Держава позбавилась/відмовилась на законодавчому рівні від забезпечення соціального захисту громадян України, які перебували в інших військових формуваннях, що приймали участь у бойових діях“.

На думку Заявника, «обмеження пенсії встановленням „25“ розміру та зупинення виплати призначеної пенсії у розмірі „150“ <...> порушують суть конституційних гарантій щодо безумовного забезпечення соціального захисту осіб, зазначених у частині п'ятій статті 17 Конституції України, які зобов'язані захищати суверенітет, територіальну цілісність і недоторканність України та ті, які звільнені».

3. Розв'язуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

3.1. Відповідно до Закону України „Про Конституційний Суд України“ конституційна скарга є прийнятною, якщо вичерпано всі національні засоби юридичного захисту (за наявності ухваленого порядком апеляційного перегляду судового рішення, яке набрало законної сили, а в разі встановленої законом можливості касаційного оскарження – судового рішення, винесеного порядком касаційного перегляду) (пункт 1 частини першої статті 77).

3.2. Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї документів і матеріалів убачається, що питання порушення права Заявника на соціальний захист, що його гарантовано частиною п'ятою статті 17 Конституції України, пов'язане не із застосуванням Сьомим апеляційним адміністративним судом

оспорюваного припису Закону № 3551 в його постанові від 27 вересня 2022 року, а з діями Управління ПФУ щодо здійснення з 1 квітня 2011 року перерахунку призначеної Заявникові пенсії з використанням відсотку підвищення розміру пенсії – 25 процентів прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність. Однак такі дії Управління ПФУ Заявник окремо судовим порядком не оскаржив, і суди першої та апеляційної інстанцій зазначили, що в межах судового спору з оскарження дій Управління щодо виконання постанови Коростенського міськрайонного суду Житомирської області від 4 квітня 2007 року неможливо розв'язати спір щодо правомірності дій Управління ПФУ в питанні здійснення з 1 квітня 2011 року перерахунку призначеної Заявникові пенсії.

Отже, Заявник не вичерпав національних засобів юридичного захисту, а відтак конституційна скарга Заявника не відповідає вимогам пункту 1 частини першої статті 77 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 цього закону – неприйнятність конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 55, 56, 58, 61, 62, 77, 83, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у х в а л и л а:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Коломійця Володимира Івановича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини четвертої статті 12 Закону України „Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту“

від 22 жовтня 1993 року № 3551– XII зі змінами на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Другої колегії суддів Другого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

